

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 16. marts 2017
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Tove Nørkær Nielsen
Sagsnr.: 2017-629-0651
Dok.: 2224268

NOTITS

om domme mv. afsagt af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og udtalelser fra FN's komitéer mod Danmark i 2016

1. Indledning

Danmark har tiltrådt en række individuelle klageadgange til internationale organer, herunder klageadgangen til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol samt til flere FN-komitéer.

Europarådets Ministerkomité har i anbefaling CM/Rec(2008)2 om effektive nationale procedurer for fuldbyrdelse af domme afsagt af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (herefter "Menneskerettighedsdomstolen") bl.a. anbefalet, at medlemsstaterne orienterer deres nationale parlamenter om opfyldelsen af domme afsagt af Menneskerettighedsdomstolen i sager mod medlemsstaten.

Justitsministeriet udarbejder på denne baggrund årligt nærværende notits om domme mv. afsagt af Menneskerettighedsdomstolen.

Med henblik på at give et samlet overblik over domme og udtalelser mod Danmark fra internationale organer omfatter notitsen endvidere udtalelser fra de relevante FN-komitéer.

2. Domme afsagt af og verserende sager ved Menneskerettighedsdomstolen

2.1 Det kan oplyses, at Menneskerettighedsdomstolen i 2016 afsagde dom i tre sager mod Danmark, hvoraf to er endelige.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Den ene sag, *Biao mod Danmark*, vedrørte familiesammenføring og brugen af den (tidligere) såkaldte 28-års regel i udlændingeloven.

Menneskerettighedsdomstolens Storkammer fandt i sin dom af 24. maj 2016 med stemmerne 12-5, at Danmark havde krænket artikel 14 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (herefter ”Menneskerettighedskonventionen”) om forbud mod diskrimination sammenholdt med artikel 8 om retten til familieliv. Dommen er endelig.

Den anden sag, *Salem mod Danmark*, drejede sig om, hvorvidt det er i strid med Menneskerettighedskonventionens artikel 8 om retten til respekt for privat- og familieliv at udvise klageren af Danmark for bestandigt på grund af begået kriminalitet, når klagerens hustru og børn boede i Danmark.

Menneskerettighedsdomstolen fandt i sin dom af 1. december 2016, at Danmark ikke havde krænket Menneskerettighedskonventionens artikel 8 om retten til respekt for privat- og familieliv.

Dommen er ikke endelig, idet klageren har anmodet om, at sagen henvises til Storkammeret ved Menneskerettighedsdomstolen. Denne anmodning er endnu ikke færdigbehandlet.

Den tredje sag, *Jensen mod Danmark*, drejede sig om, hvorvidt det var i strid med Menneskerettighedskonventionens artikel 6 om retten til retfærdig rettergang, at klagerens kære vedrørende sagsomkostninger i en straffesag blev afvist af domstolene, fordi kærefristen var udløbet.

Menneskerettighedsdomstolen fandt i sin dom af 13. december 2016, at Danmark ikke havde krænket Menneskerettighedskonventionens artikel 6 om retten til retfærdig rettergang. Klageren har ikke anmodet om, at sagen indbringes for Storkammeret, og dommen er derfor endelig.

Endvidere traf Menneskerettighedsdomstolen i 2016 beslutning om afvisning, jf. Menneskerettighedskonventionens artikel 35 om admissibilitet, i fire sager mod Danmark.

Den første sag, *N.A. m.fl. mod Danmark*, drejede sig om, hvorvidt udsendelse af en kvindelig somalisk asylansøger og hendes to mindreårige børn til Italien i medfør af Dublin-forordningen var i strid med Menneskerettig-

hedskonventionens artikel 3 om forbud mod tortur m.v. samt artikel 8 om retten til respekt for privat- og familieliv.

Menneskerettighedsdomstolen afviste den 21. juli 2016 at behandle sagen, delvist fordi nationale retsmidler ikke var udtømt, delvist fordi klagen var åbenbart ugrundet.

Den anden sag, *Jørgensen m.fl. mod Danmark*, drejede sig om, hvorvidt det i forbindelse med politiets affyring af skud mod to personer, som medførte, at disse afgik ved døden, og myndighedernes efterfølgende behandling af sagen, var sket en krænkelse af Menneskerettighedskonventionens artikel 2 om retten til liv, artikel 3 om forbud mod tortur og anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf og artikel 13 om adgang til effektive retsmidler.

Menneskerettighedsdomstolen afviste den 1. september 2016 at behandle sagen, fordi sagsøgerne havde indbragt sagen for sent.

Den tredje sag, *F.M. m.fl. mod Danmark*, drejede sig om, hvorvidt udsendelse af en kvindelig iransk asylansøger og hendes to mindreårige børn til Italien i medfør af Dublin-forordningen var i strid med Menneskerettighedskonventionens artikel 3 om forbud mod tortur og anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Menneskerettighedsdomstolen afviste den 6. oktober 2016 at behandle sagen, fordi klagen var åbenbart ugrundet.

Den fjerde sag, *Nazari mod Danmark*, drejede sig om, hvorvidt afslag på statsborgerskab var i strid med Menneskerettighedskonventionens artikel 8 om retten til respekt for privat- og familieliv samt artikel 13 om effektive retsmidler og artikel 14 om forbud mod diskrimination.

Menneskerettighedsdomstolen afviste den 13. oktober 2016 at behandle sagen, delvist fordi nationale retsmidler ikke var udtømt, delvist fordi klagen var åbenbart ugrundet.

Endelig traf Menneskerettighedsdomstolen beslutning om at slette seks sager fra sin sagsliste den 7. januar 2016 og at slette yderligere fire sager fra sin sagsliste den 19. maj 2016.

De i alt ti sager drejede sig om, hvorvidt det var i strid med Menneskerettighedskonventionen at udsende klagerne i medfør af Dublin-forordningen til Italien, hvor de tidligere havde søgt asyl. Menneskerettighedsdomstolen traf beslutning om at slette sagerne fra sin sagsliste, fordi de danske udlændingemyndigheder i de pågældende sager besluttede at behandle klagerens asylansøgninger i Danmark.

2.2 Det kan herudover oplyses, at der ved udgangen af 2016 verserede i alt syv sager ved Menneskerettighedsdomstolen, hvor Danmark er anmodet om retlige bemærkninger.

En sag drejer sig om, hvorvidt det var i strid med Menneskerettighedskonventionens artikel 8 om retten til respekt for privat- og familieliv at udvise klageren af Danmark på grund af begået kriminalitet, når klagerens børn boede i Danmark.

En anden sag drejede sig om, hvorvidt afslag på statsborgerskab var i strid med Menneskerettighedskonventionens artikel 8 om retten til respekt for privat- og familieliv samt artikel 13 om effektive retsmidler og artikel 14 om forbud mod diskrimination. Det bemærkes, at Menneskerettighedsdomstolen den 19. januar 2017 besluttede at slette denne sag fra sin sagsliste, da klageren i mellemtiden havde erhvervet statsborgerskab, og sagen således ansås for løst.

En tredje sag drejede sig om, hvorvidt det var i strid med Menneskerettighedskonventionens artikel 8 om retten til respekt for privat- og familieliv, at en anmodning om genoptagelse af en faderskabssag blev afvist. Det bemærkes, at sagen efterfølgende er afsluttet, idet Menneskerettighedsdomstolen ved dom af 7. marts 2017 fandt, at Danmark ikke har krænket artikel 8.

En fjerde sag drejer sig om, hvorvidt Østre Landsrets dom af 10. juni 2011, hvorved en journalist og en redaktionschef fra DR blev idømt dagbøder for injurier mod Rigshospitalet og en navngiven overlæge, var i overensstemmelse med Menneskerettighedskonventionens artikel 10 om retten til ytringsfrihed.

Hertil kommer tre sager, der behandles samlet og drejer sig om, hvorvidt politiets administrative frihedsberøvelser af de tre klagere var i strid med Menneskerettighedskonventionens artikel 5 om retten til frihed og personlig sikkerhed.

3. Udtalelser fra FN-komitéer

Danmark har tiltrådt den individuelle klageadgang til FN's Menneskerettighedskomité, FN's Torturkomité, FN's Kvindekomité, FN's Racediskriminationskomité, FN's Handicapkomité og FN's Børnekomité.

Komitéernes udtalelser er ikke retligt bindende for Danmark.

I det følgende redegøres der for komitéernes udtalelser i sager mod Danmark i 2016. Det bemærkes, at redegørelsen ikke omfatter sager, som er blevet lukket eller afvist, fordi komitéerne af formelle eller indholdsmæssige grunde har fundet klagerne grundløse.

3.1 FN's Menneskerettighedskomité fremkom med 14 udtalelser i sager mod Danmark i 2016. I seks af sagerne udtalte FN's Menneskerettighedskomité kritik af Danmark.

Den ene klagesag, *A.A.A. m.fl. mod Danmark* (nr. 2409/2014), vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt klagerne, to somaliske statsborgere med to børn, kunne udsendes til Italien som første asylland. På baggrund af bl.a. de foreliggende baggrundsoplysninger om forholdene i Italien havde Flygtningenævnet fundet, at klagerne kunne udsendes til Italien. I sin udtalelse af 29. marts 2016 fandt Menneskerettighedskomitéen bl.a., at de danske myndigheder burde have foretaget en mere individualiseret vurdering af den risiko, klagerne ville udsættes for ved udsendelse til Italien, herunder oplysningerne om klagernes særligt sårbare situation og deres tidligere ophold i Italien. På den baggrund fastslog komitéen, at udsendelse af klagerne og deres børn til Italien ville være i strid med artikel 7 i FN's Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder (CCPR) om forbud mod tortur eller grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

En anden klagesag, *E.U.R. mod Danmark* (nr. 2469/2014), vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt klageren, en afghansk mand, kunne udsendes til Afghanistan. Flygtningenævnet havde givet klageren afslag på asyl med henvisning til klagerens manglende troværdighed om en række væsentlige forhold vedrørende hans asylmotiv. Menneskerettighedskomitéen lagde i sin udtalelse af 1. juli 2016 bl.a. vægt på, at de divergerende oplysninger ikke kunne anses for centrale for klagerens asylmotiv, og at klageren havde gjort talrige forsøg på at forklare divergenserne. Komitéen fandt på den

baggrund, at udsendelse af klageren til Afghanistan ville være i strid med artikel 7 i CCPR.

En tredje klagesag, *A.A.S. mod Danmark* (nr. 2464/2014), vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt klageren, en somalisk mand, kunne udsendes til Somalia. Flygtningenævnet havde givet klageren afslag på asyl med henvisning til, at de af klageren oplyste personlige forhold ikke kunne begrunde asyl, og at de generelle forhold i Somalia ikke i sig selv kunne begrunde asyl. Menneskerettighedskomitéen fandt i sin udtalelse af 4. juli 2016, at de danske myndigheder burde have tillagt den samlede betydning af klagerens individuelle forhold større vægt, herunder klagerens særlige sårbarhed. Komitéen fandt på den baggrund, at udsendelse af klageren til Somalia ville være i strid med artikel 7 i CCPR.

En fjerde klagesag, *O.H.A. mod Danmark* (nr. 2379/2014), vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt klageren, en somalisk kvinde med fire børn, kunne udsendes til Italien som første asylland. På baggrund af bl.a. de foreliggende baggrundsoplysninger om forholdene i Italien havde Flygtningenævnet fundet, at klageren kunne udsendes til Italien. I sin udtalelse af 7. juli 2016 fandt Menneskerettighedskomitéen bl.a., at de danske myndigheder burde have foretaget en mere individualiseret vurdering af den risiko, klageren ville udsættes for ved udsendelse til Italien, herunder oplysningerne om klagerens særligt sårbare situation og hendes tidligere ophold i Italien. På den baggrund fastslog komitéen, at udsendelse af klageren og hendes børn til Italien ville være i strid med artikel 7 i CCPR.

En femte klagesag, *M.K.H. mod Danmark* (nr. 2462/2014), vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt klageren, en bangladeshisk mand, kunne udsendes til Bangladesh. Flygtningenævnet havde givet klageren afslag på asyl med henvisning til klagerens manglende troværdighed om en række væsentlige forhold vedrørende hans asylmotiv. I sin udtalelse af 12. juli 2016 fandt Menneskerettighedskomitéen bl.a., at de danske myndigheder ikke havde tillagt klagerens forklaring og de foreliggende baggrundsoplysninger tilstrækkelig vægt. På den baggrund fastslog komitéen, at udsendelse af klageren ville være i strid med artikel 7 i CCPR.

En sjette klagesag, *R.A.A. og Z.M. mod Danmark* (nr. 2608/2015), vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt klagerne, to syriske statsborgere og deres barn, kunne udsendes til Bulgarien som første asylland. På baggrund af bl.a. de foreliggende baggrundsoplysninger om forholdene i Bulgarien havde Flygtningenævnet fundet, at klagerne kunne udsendes til Bulgarien. I sin

udtalelse af 28. oktober 2016 fandt Menneskerettighedskomitéen bl.a., at de danske myndigheder burde have foretaget en mere individualiseret vurdering af den risiko, klagerne ville udsættes for ved udsendelse til Bulgarien, herunder oplysningerne om klagernes særligt sårbare situation og deres tidligere ophold i Bulgarien. På den baggrund fastslog komitéen, at udsendelse af klagerne og deres barn ville være i strid med artikel 7 i CCPR.

3.2 FN's Torturkomité fremkom med to udtalelser i sager mod Danmark i 2016. I begge sager udtalte FN's Torturkomité kritik af Danmark.

Den ene klagesag, *J.N. mod Danmark* (nr. 628/2014), vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt klageren, en srilankansk statsborger, kunne udsendes til Sri Lanka. På baggrund af bl.a. de foreliggende baggrundsoplysninger om forholdene i Sri Lanka havde Flygtningenævnet fundet, at klagerne kunne udsendes til Sri Lanka. I sin udtalelse af 13. maj 2016 fastslog Torturkomitéen ud fra en samlet vurdering af sagens omstændigheder, herunder navnlig de foreliggende baggrundsoplysninger, at udsendelse af klageren til Sri Lanka ville være i strid med artikel 3 i FN's Torturkonvention (CAT), som indeholder et forbud mod at udsende en person til en anden stat, hvor der er vægtige grunde for at antage, at vedkommende vil være i fare for at blive underkastet tortur.

Den anden klagesag, *M.B. m.fl. mod Danmark* (nr. 634/2014), vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt klagerne, to russiske statsborgere og deres to børn, kunne udsendes til Rusland. Flygtningenævnet havde givet klagerne afslag på asyl med henvisning til klagernes manglende troværdighed. Torturkomitéen fandt i sin udtalelse af 25. november 2016 bl.a., at de danske myndigheder i forbindelse med behandlingen af klagernes asylsag burde have undersøgt klagernes påstand nærmere ved at have iværksat en lægelig torturundersøgelse. På den baggrund fastslog komitéen, at udsendelse af klagerne til Rusland ville være i strid med artikel 3 i CAT.

3.3 FN's Kvindekomité fremkom med én udtalelse i sager mod Danmark i 2016. I den pågældende sag udtalte FN's Kvindekomité kritik af Danmark.

Klagesagen, *M.W. mod Danmark* (nr. 46/2012), vedrørte spørgsmålet om, hvem af forældrene (moderen fra Østrig eller faderen fra Danmark), der skulle have forældremyndigheden over deres fællesbarn. Domstolene i de to lande havde truffet modsatrettede afgørelser vedrørende spørgsmålet om forældremyndighed. I sin udtalelse af 22. februar 2016 fandt Kvindekomitéen, at Danmark havde krænket en række bestemmelser i FN's Kvinde-

konvention. Komitéen lagde i den forbindelse vægt på, at de danske myndigheder havde udsat klageren for kønsdiskrimination i forbindelse med behandlingen af spørgsmålet om, hvem der skal have forældremyndighed over barnet, og at de danske myndigheder ikke i tilstrækkeligt omfang havde beskyttet klageren over for faderens handlinger, herunder i forbindelse med, at faderen bragte barnet tilbage til Danmark. På den baggrund konkluderede komitéen bl.a., at Danmark straks skulle udlevere barnet til sin mor i Østrig.

3.4 FN's Racediskriminationskomité er ikke fremkommet med udtalelser i sager mod Danmark i 2016.

3.5 FN's Handicapkomité er ikke fremkommet med udtalelser i sager mod Danmark i 2016.

3.6 Den individuelle klageadgang til FN's Børnekomité blev først tiltrådt af Danmark i 2015, hvorefter klager kunne indgives til Komitéen fra den 7. januar 2016.

FN's Børnekomité er ikke fremkommet med udtalelser i sager mod Danmark i 2016.